

Sygn. akt III Ca 961/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Leszek Dąbek

Protokolant Wioletta Matysiok

po rozpoznaniu w dniu 4 października 2017 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa D. B.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

sprawy z powództwa A. B.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 14 lutego 2017 r., sygn. akt I C 897/16

1. sprostować w części wstępnej zaskarżonego wyroku oznaczenie sprawy w ten sposób, że jest to sprawa:

- z powództwa D. B. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W. o zapłatę,

- z powództwa A. B. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W. o zapłatę;

2. z apelacji powódki zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2 w ten sposób, że nie obciąża powódki kosztami procesu;

3. oddala apelację powódki w pozostałej części;

4. nie obciąża powódki kosztami postępowania odwoławczego;

5. oddala apelację powoda;

6. nie obciąża powoda kosztami postępowania odwoławczego.

SSO Leszek Dąbek

Sygn. akt III Ca 961/17

UZASADNIENIE

Powodowie D. B. i A. B. żądali zasądzenia na ich rzecz od pozwanej (...) Spółce Akcyjnej w W. kwoty po 1780 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 6 08 2014r. oraz zwrotu kosztów procesu.

Uzasadniając żądanie twierdzili, że należy im się od pozwanej odszkodowanie każdemu w kwocie 400 euro za opóźnienie o ponad 3 godziny lotu realizowanego przez pozwaną na trasie F. – K..

Pozwy zostały wniesione do Sądu R. T. w dniu 15 02 2016r. (data nadania przesyłki pocztowej zawierającej pozew; k - 13 akt I C 897/16, k. 15 akt I C 940/16), a same sprawy - zgodnie z zarządzeniami Przewodniczącego tego Sadu z dnia 17 02 2016r. (k – 1 akt I C 897/16 i akt I C 940/16) i dnia 4 07 2016r., 11 07 2016r. (k – 43 akt I C 897/16 i k. 44 akt I C 940/16) - były rozpoznawane w postępowaniu uproszczonym.

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach sporządził w dniu 16 03 2016r. nakazy zapłaty w których polecił pozwanej zapłacić powodom dochodzone należności.

Pozwana (...) Spółka Akcyjna w W. wniosła sprzeciwy od nakazów zapłaty, w których wnosila o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jej rzecz od powodów zwrotu kosztów procesu.

W sprzeciwach podniosła zarzut przedawnienia dochodzonych roszczeń, ponadto wskazała, iż opóźnienie rejsu było spowodowane niekorzystnymi warunkami pogodowymi.

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach połączył sprawy powódki D. B. i powoda A. B. do wspólnego rozpoznania.

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach w wyroku z dnia 14 02 2017r. oddalił powództwo oraz orzekł o kosztach procesu.

W ustalonym stanie faktycznym w motywach rozstrzygnięcia przywołał Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 02 2004r. oraz stanowisko wyrażone w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 22 11 2012r. wydanym w sprawie o sygn. akt C-139/11, M. v. (...), oraz orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 21 08 2014r. (sygn. akt III CZP 44/14), według którego termin dochodzenia roszczeń przed sądami krajowymi jest określany przez prawo krajowe każdego państwa członkowskiego. Stwierdził, iż przedawnienie roszczeń związanych z umową przewozu nie jest uregulowane w ustawie z dnia 3 lipca 2002 roku Prawo lotnicze, zaś przepisy obu Konwencji nie mogą w sprawie znaleźć zastosowania, uznać należy, iż spełniona jest określona w art. 775 k.c. przesłanka braku „uregulowania odrębnymi przepisami”. Jakkolwiek bowiem „brak uregulowania” dotyczy nie całej umowy przewozu lotniczego, a jedynie konkretnej kwestii (w tej sytuacji przedawnienia), uznał taką interpretację za w pełni uzasadnioną. W konsekwencji przyjął, iż w sprawie winien zostać zastosowany art. 778 k.c., zatem roszczenie powódki jest przedawnione. Ponadto wskazał, iż powódka nie wykazała, że stawiła się do odprawy i odbyła lot i tym samym nie wykazała spełnienia warunku przyznania odszkodowania.

O kosztach orzekł w oparciu o regulację art. 98 k.p.c.

Orzeczenie zaskarżyli **powodowie D. B. i A. B.**

Wnosili o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz każdego z powodów kwoty 400 euro wraz odsetkami od 6 08 2014 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenia od pozwanej na ich rzecz kosztów postępowania za obie instancje.

Zarzucili, że przy ferowaniu wyroku naruszono wskazane w apelacji regulacje prawa procesowego i materialnego, regulacji:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego

w sprawie materiału dowodowego i pominięciu dowodów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, takich jak okoliczności zawarcia umowy przez powoda na realizację przelotu i treść tejże umowy, podczas

gdy ustalenie okoliczności nabycia biletu lotniczego przez powoda prowadziło do wniosku, że zawarta przez powoda umowa nie jest - wbrew założeniom sądu pierwszej instancji - umową przewozu uregulowaną w art. 774 i następujących k.c., lecz umową o świadczeniu usług - nienazwaną w myśl przepisów ustawy Kodeks cywilny - zawartą przez powoda z organizatorem wycieczki będącego swoistym rodzajem pośrednika w organizowaniu opóźnionego lotu, a co za tym idzie umową, dla której termin przedawnienia roszczeń powinien wynosić 3 lata;

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie przy ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym w szczególności umowy zawartej przez powoda, zasad logiki formalnej, co doprowadziło do wyciągnięcia przez Sąd Rejonowy logicznie niepoprawnego, niezgodnego z doświadczeniem życiowym wniosku o zbliżonym do siebie wymiarze rocznego i dwuletniego terminu przedawnienia roszczeń, podczas gdy zastosowanie przyjętych metod wykładni oraz zasad logicznego rozumowania w prowadzi do uznania, że terminy roczny i dwuletnie przedawnienia nie są do siebie zbliżone, a stosowanie rocznego terminu przedawnienia roszczeń pozostaje w sprzeczności z przepisami prawa kształtującymi prawa i obowiązki stron umowy zawartej przez powoda, na podstawie której korzystał z usług pozwanej;
- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez pominięcie obowiązujących i utrwalonych zasad wykładni orzeczeń Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości stanowiącego konieczność wykładni tychże rozstrzygnięć przy zastosowaniu reguł celowościowo-funkcjonalnych oraz zasady efektywności prawa wspólnotowego, nakazujący dokonywanie wykładni tych orzeczeń maksymalnie korzystnej z punktu widzenia wynikających z tego prawa praw jednostki, podczas zastosowana przez sąd pierwszej instancji metoda wykładni, przy jednoczesnym pominięciu treści umowy zawartej przez powoda na korzystanie z usług pozwanej, narusza powyższe zasady i prowadzi do przyjęcia błędnego wniosku, że w sprawie dla oceny podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia istotne znaczenie ma art. 778 k.c., podczas gdy umowa ta nie jest umową przewozu, lecz stanowiąc na umowę nienazwaną, a stosowane dla oceny przedawnienia roszczeń powoda przepisy krajowe pozostające w zgodzie z zasadami równoważności skuteczności z prawem unijnym nakazują stosowanie terminu nie krótszego niż dwuletni, wynikający z konwencji o ujednoczeniu niektórych prawideł dotyczących Międzynarodowego przewozu lotniczego sporządzonej w M. 28 maja 1999 r.;
- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie przyczyn i podstaw prawnych niezastosowania w rozpoznawanej sprawie uregulowań Konwencji o ujednoczeniu niektórych prawideł dotyczących międzynarodowego przewozu lotniczego sporządzonej w M. 28 maja 1999 r., podczas gdy konwencja ta jako umowa międzynarodowa stanowi źródło prawa powszechnie obowiązującego, w przeciwieństwie do orzeczeń Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, które nie stanowią aktów normatywnych w myśl art. 87 Konstytucji oraz nie zostały w ogóle wymienione w art. 288 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wśród aktów prawnych Unii; podczas gdy odniesienie się do wskazanej konwencji, jako źródła prawa powszechnie obowiązującego, uzasadniałoby przyjęcie co najmniej dwuletniego terminu do przedawnienia roszczeń powódki objętych pozwem o zapłatę odszkodowania;
- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nieodniesienie się przez Sąd Rejonowy w treści uzasadnienia do rodzaju umowy jaką powód zawarł nabywając bilet lotniczy na opóźniony lot realizowany przez pozwaną, co miało istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, bowiem rodzaj umowy jaką zawarł powód determinuje prawa i obowiązki stron, a niewskazanie przez Sąd Rejonowy w treści uzasadnienia podstaw faktycznych rozstrzygnięcia oraz wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa, w zakresie w jakim sąd pierwszej

instancji nie odniósł się merytorycznie do treści podnoszonych przez powódkę zarzutów wskazując na podstawie nieuwzględnienia zarzutu przedawnienia przez błędne przyjęcie rocznego okresu przedawnienia;

- art. 98 k.p.c. w związku z art. 102 k.p.c. poprzez obciążenie powoda kosztami procesu przyjmując zasadę odpowiedzialności za jej wynik, podczas gdy powód, w rozpoznawanej sprawie, ma status konsumenta, co bezpośrednio wynika z treścią umowy zawartej przez nią, na podstawie której korzystała z usług świadczonych przez pozwaną, wobec czego nie powinna zostać obciążona kosztami procesu oraz obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania na rzecz pozwanego;
- art. 774 k.c., art. 775 k.c., art. 776 k.c., art. 777 k.c. i art. 778 k.c. poprzez ich błędne zastosowanie, pomimo braku podstaw do przyjęcia, iż powoda z pozwanym łączyła umowa przewozu, bowiem jak wynika z okoliczności zawarcia umowy, oznaczenia stron umowy oraz jej treści umowa zawarta przez powoda była umową nienazwaną
- art. 750 k.c. w związku z art. 118 k.c. oraz art. 442¹ § 1 k.c. poprzez ich niezastosowanie pomimo tego, że umowa, na podstawie której powódka korzystała z usług pozwanego, miała charakter umowy nienazwanej, dla której odpowiednio zastosowanie powinny znaleźć przepisy regulujące umowę zlecenia, zaś w związku z zawarciem umowy przez powódkę jako konsumenta z organizatorem wycieczki, będącym przedsiębiorcą, termin przedawnienia roszczenia wynosi 3 lata, co wynika zarówno z terminów ogólnych do przedawnienia roszczeń, jakiej terminu przedawnienia roszczeń z tytułu wyrządzonej poszkodowanej szkody;
- art. 208 pkt 1 i 2 ustawy prawo lotnicze w związku z art. 87 pkt 1 Konstytucji oraz art. 288 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej poprzez ich błędną wykładnię prowadzącą do wniosku, że w rozpoznawanej sprawie nie znajdują zastosowania postanowienia konwencji o ujednoczeniu niektórych przepisów dotyczących międzynarodowego przewozu lotniczego sporządzonej w M. 28 maja 1999 r., lecz wiążącym dla sprawy są orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, podczas gdy obowiązek stosowania umów międzynarodowych ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą polską do oceny zakresu odpowiedzialności pozwanej wynika bezpośrednio z literalnego brzmienia powołanych przepisów prawa lotniczego, a sama konwencja stanowi źródło prawa powszechnie obowiązującego w przeciwieństwie do orzeczeń Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, które nie stanowią aktów normatywnych tak w rozumieniu konstytucji, jaki traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej stanowiąc jedynie wskazówką interpretacyjną do stosowania przepisów prawa unijnego i krajowego;
- art. 2 pkt b, art. 3 ust. 5 i art. 7 rozporządzenia nr 261/2004 parlamentu Europejskiego i Rady z 11 lutego 2004 r. w ustanawiających wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pół płot albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie nr 295/97, poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że nie stanowi on samodzielnej podstawy do dochodzenia roszczenia w związku z opóźnieniem lotu, a co za tym idzie przyjęcie, że roszczenie powoda o odszkodowanie związane z umową przewozu realizowaną na zlecenie osoby trzeciej - biura podróży - jako takie podlega regulacji wynikającej z art. 774 i następnego k.c.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Sąd pierwszej instancji trafnie zakwalifikował dochodzone roszczenia, a następnie prawidłowo rozpoznał sprawę.

Ustalenia faktyczne składające się na podstawę faktyczną orzeczenia mają podstawę w informacjach zawartych we wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia źródłach dowodowych, których ocena jest logiczna, zgodna z zasadami doświadczenia życiowego i mieści w granicach swobodnej oceny dowodów i dlatego Sąd odwoławczy w całości ją podziela.

Z tych też względów Sąd odwoławczy przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji.

Dokonana przez Sąd Rejonowy ocena prawna ustalonego stanu faktycznego w swym zasadniczym zarysie jest prawidłowa i Sąd odwoławczy ją podziela i przyjmuje za własną (orzecz. SN z dn. 26 04 1935r. III C 473/34, ZB. Urz. 1935r. nr 12, poz. 496).

Dochodzone roszczenia mają prawne umocowanie w art. 7 rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91.

Pozwana w sprzeciwie od nakazu zapłaty podniosła zarzut ich przedawnienia (k- 19 akt I C 897/16, k. 21 akt I C 940/16).

Zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 03 2017r. w sprawie o sygn.. akt III CZP 111/16 – Sąd odwoławczy pogląd ten podziela – roszczenia te przedawniają się w przewidzianym w art. 778 k.c. terminie rocznym.

Stosownie do zawartej w tym przepisie regulacji prawnej termin ten rozpoczyna biec „od dnia wykonania przewozu”, co w realiach niniejszej sprawy miało miejsce w dniu 5 08 2014r., wobec czego od dnia następnego rozpoczął biec wskazany termin przedawnienia roszczeń, który upłynął z dniem 5 08 2015r.

Powództwo w niniejszej sprawie zostało wniesione w dniu 15 02 2016r. (data nadania przesyłki pocztowej zawierającej pozew; k - 13 akt I C 897/16, k. 15 akt I C 940/16).

Nastąpiło to zatem już po upływie wskazanego powyżej terminu.

Słusznie również Sąd pierwszej instancji ocenił, że w materiale sprawy brak jest jakichkolwiek informacji pozwalających przyjąć, że w sprawie zachodzą nadzwyczajne okoliczności - o których mowa jest w regulacji art. 5 k.c. – stąd też podniesienie przez pozwaną zarzutu przedawnienia dochodzonych roszczeń

nie może być uznane za nadużycie przez nią prawa czy też za sprzeczne

z zasadami współżycia społecznego

Regulacja ta nie ma zatem zastosowania w niniejszej sprawie, co w połączeniu z powyższym podniesiony przez pozwaną zarzut czyni skutecznym

i co za tym idzie – niezależnie od pozostałych podnoszonych przez pozwaną zarzutów – czyni to powództwo nieuzasadnionym.

Znalazło to prawidłowe odzwierciedlenie w zaskarżonym wyroku, przez co w tej części apelacja jest bezzasadna w rozumieniu regulacji art. 385 k.p.c. i jako taka z mocy tej regulacji podlegała ona oddaleniu.

Natomiast słusznie apelacja zarzuca, iż w sposób wadliwy orzeczono o kosztach procesu, obciążając nimi powódkę D. B..

Z uwagi na istniejące uzasadnione wątpliwości prawne związane z omówionym powyżej zagadnieniem przedawnienia dochodzonych roszczeń – czego wyznacznikiem była konieczność wystąpienia do Sądu Najwyższego z zapytaniem prawnym - sprawa miała niewątpliwie wątpliwy charakter, a skarżący wnosząc pozwy działali w przeświadczeniu, iż roszczenia te przedawniają się w przewidzianym w art. 118 k.c. 10-letnim terminie przedawnienia.

Stanowi to o tym, iż w sprawie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek o którym mowa jest w art. 102 k.p.c., co z mocy zawartej w nim regulacji prawnej powinno było prowadzić do nie obciążania powodów kosztami.

Nie znalazło to prawidłowego odzwierciedlenia w zaskarżonym wyroku.

i w tej części apelacja była uzasadniona, co z mocy regulacji prawnej zawartej w art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. prowadziło do zmiany zaskarżonego wyroku w części orzekającej o kosztach procesu i nie obciążania powódki obowiązkiem ich uiszczenia.

Reasumując zaskarżony wyrok w części orzekającej o zasadności roszczeń cywilnoprawnych jest prawidłowy i dlatego apelację powodów w tej części jako bezzasadną oddalono w oparciu o regulację art. 385 k.p.c. a części dotyczącej kosztów procesu jest ona uzasadniona, co przy zastosowaniu regulacji w art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. prowadziło do zmiany zaskarżonego wyroku i nie obciążania powódki kosztami procesu.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono w oparciu o regulację art. 102 k.c. z tych samych względów, którymi kierowano się przy orzekaniu zasadności zaskarżonego rozstrzygnięcia o kosztach procesu za pierwszą instancję.

Sprostowania oznaczenia sprawy dokonano w oparciu o regulację art. 355 § 1 i 3 k.p.c., gdyż w następstwie połączenia przez Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach obydwu spraw do ich wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy nie utraciły swej odrębności, co powinno było znaleźć swe odzwierciedlenie w części wstępnej zaskarżonego orzeczenia.

SSO Leszek Dąbek